

1 Postoji li u državi članici zakonski uređen bračnoimovinski režim? Što je njime predviđeno?

Finski režim bračne stečevine temelji se na pojmu odložene zajednice imovine. To znači da za vrijeme trajanja braka bračni drugovi imaju svoju vlastitu imovinu, međutim, u slučaju prestanka braka imovina se između bračnih drugova dijeli na jednake dijelove.

Sklapanjem braka ne mijenja se vlasništvo nad imovinom bračnih drugova. U skladu s finskim Zakonom o braku (*Avioliittolaki* 234/1929) imovina koju bračni drug posjeduje prije sklapanja braka za vrijeme trajanja braka ostaje u vlasništvu tog bračnog druga. Sva imovina koju bračni drugovi steknu ili prime u svojstvu nasljedstva ili dara za vrijeme trajanja braka isto tako ostaje u njihovu vlasništvu. Osim imovine, dugovi su isto tako zasebni, što znači da će svaki bračni drug sâm biti odgovoran za sve svoje dugove nastale prije ili za vrijeme braka. Međutim, oba će bračna druga snositi zajedničku odgovornost za dug jednog od bračnih drugova koji je nastao zbog uzdržavanja obitelji.

U okviru finskog režima bračne stečevine oba bračna druga imaju pravo na imovinu drugog bračnog druga koje se stječe sklapanjem braka. Na temelju tog prava oba bračna druga, odnosno udovica ili udovac i nasljednici preminulog bračnog druga, imaju pravo na polovinu neto imovine bračnih drugova pri podjeli bračne stečevine nakon prestanka braka. Pravo stečeno sklapanjem braka obuhvaća svu imovinu, neovisno o tome kada su je i kako bračni drugovi stekli ili primili prije sklapanja braka. Međutim, bračni drugovi mogu odlučiti ne primijeniti to pravo u svojem braku sklapanjem sporazuma o bračnoj stečevini. Osim toga, iz područja primjene prava stečenog sklapanjem braka isključuje se i sva imovina koju bračni drug primi u okviru ugovora o darivanju, oporuke ili klauzule o pravima kojom se utvrđuje da budući bračni drug primatelja nema pravo na predmetnu imovinu.

2 Na koji način bračni drugovi mogu urediti svoj bračnoimovinski režim? Koji su formalni zahtjevi u tom slučaju?

Bračni drugovi mogu prije sklapanja braka ili za vrijeme trajanja braka sklopiti sporazum o bračnoj stečevini. Sporazum o bračnoj stečevini utječe na način podjele bračne stečevine. Na primjer, bračni drugovi mogu se dogovoriti da jedan bračni drug neće imati pravo na imovinu koja pripada drugom bračnom drugu, nego da svaki bračni drug zadržava vlastitu imovinu, bez obzira na pravo koje se stječe sklapanjem braka. Bračni se drugovi mogu dogovoriti i da se određena imovina izuzme iz podjele bračne stečevine.

Sporazum o bračnoj stečevini mora se sastaviti u pisanom obliku i mora sadržavati datum i potpise. Osim toga, moraju ga potvrditi dvije nezainteresirane strane. Sporazum o bračnoj stečevini stupa na snagu kada se upiše u registar pri lokalnom matičnom uredu (*maistraatti*) (ili, od početka 2020., Agenciji za digitalne usluge i usluge povezane s podacima o stanovništvu (*Digi- ja väestötietovirasto*)).

3 Postoje li ograničenja slobode uređenja bračnoimovinskog režima?

Zakon o braku sadržava određena ograničenja povezana s upravljanjem imovinom kao što su zajednički dom bračnih drugova ili pokretna imovina za kućanstvo. Bračni drug bez pisane suglasnosti drugog bračnog druga ne smije raspolagati nekretninom namijenjenom da se upotrebljava kao zajednički dom bračnih drugova. Bračni drug bez suglasnosti drugog bračnog druga ne smije raspolagati pravom najma ili drugim pravima kojima se ostvaruje pravo vlasništva nad stanom namijenjenim da se upotrebljava kao zajednički dom bračnih drugova; pokretninom koja čini dio zajedničkih kućanskih predmeta kojima se služe oba bračna druga; svim potrebnim alatima koje upotrebljava drugi bračni drug; ili pokretninom namijenjenom za osobnu upotrebu drugog bračnog druga ili djece.

Podjelu bračne stečevine moguće je prilagoditi ako bi njezina provedba dovela do nerazboritih rezultata ili ako bi drugi bračni drug njome ostvario nepravednu financijsku korist. To znači da je moguće da se u određenom slučaju, na temelju opravdanih razmatranja, odstupi od pravila koja bi se inače primjenjivala na podjelu bračne stečevine. Pri razmatranju prilagodbe podjele bračne stečevine posebna se pozornost mora posvetiti trajanju braka, djelovanju bračnih drugova u korist zajedničkog kućanstva i akumulacije i očuvanja imovine te ostalim usporedivim činjenicama koje se odnose na financijske okolnosti bračnih drugova.

Pri prilagodbi podjele bračne stečevine moguće je naložiti da se bračnom drugu, na temelju prava stečenog sklapanjem braka, ne dodijeli nikakva imovina drugog bračnog druga ili da se to pravo ograniči; da određena imovina u cijelosti ili djelomično bude izuzeta iz tog prava pri podjeli bračne stečevine; ili da se imovina koja je u cijelosti ili djelomično izuzeta iz tog prava u okviru bračne nagodbe pri podjeli imovine u cijelosti ili djelomično smatra imovinom koja podliježe tom pravu drugog bračnog druga.

4 Koji su pravni učinci razvoda, rastave ili poništaja braka na bračnu stečevinu?

Ako je postupak razvoda u tijeku ili je brak prestao, podjela bračne stečevine mora se provesti ako to zatraži bračni drug ili nasljednik preminulog bračnog druga. U toj se podjeli bračne stečevine pravo stečeno sklapanjem braka ostvaruje na način da se utvrdi iznos koji bračni drug čija neto imovina ima veću vrijednost mora predati drugom bračnom drugu. Ako nijedan od bračnih drugova na temelju prava koje se stječe sklapanjem braka nema pravo na imovinu drugog bračnog druga, imovina bračnih drugova ne dijeli se nego odvaja. Ako bračni drugovi posjeduju zajedničku imovinu, ta se imovina pri podjeli bračne stečevine ili odvajanju imovine bračnih drugova mora podijeliti na zahtjev.

Nadalje, podjela bračne stečevine može se provesti i ako je bračnim drugovima čija su pitanja bračne stečevine uređena finskim pravom izrečena strana presuda o rastavi. Međutim, podjela se ne može provesti ako bračni drugovi i nakon izricanja presude o rastavi nastave zajedno živjeti.

5 Koje su posljedice smrti jednog od bračnih drugova na bračnoimovinski režim?

U načelu se ista pravila primjenjuju i u slučaju prestanka braka zbog smrti jednog od bračnih drugova.

Ako je preminuli bračni drug iza sebe ostavio izravne nasljednike (djecu ili njihove potomke), udovica odnosno udovac i nasljednici preminule osobe mogu zatražiti podjelu bračne stečevine. U toj podjeli bračne stečevine glavno je pravilo da se sva imovina dijeli na jednake dijelove. Jednu polovinu imovine dobiva nadživjeli bračni drug, a druga se dijeli među nasljednicima. Međutim, ako udovica odnosno udovac posjeduje više imovine od preminulog bračnog druga, ima pravo zadržati svu svoju imovinu.

Ako brak prestane zbog smrti bračnog druga, ali preminuli bračni drug iza sebe nije ostavio izravne nasljednike, udovica odnosno udovac nasljeđuje svu imovinu preminulog bračnog druga, osim ako je preminuli bračni drug u svojoj oporuci naložio drukčije. U takvom se slučaju bračna stečevina ne dijeli na imovinu preminulog i imovinu nadživjelog bračnog druga. Opće je pravilo da se tek nakon smrti obaju bračnih drugova imovina koja ostane nakon smrti nadživjelog bračnog druga mora na jednake dijelove podijeliti među nasljednicima obaju bračnih drugova. Stoga udovica odnosno udovac ne smije ostaviti u nasljedstvo imovinu koja pripada nasljednicima preminulog bračnog druga.

Nadživjeli bračni drug može zadržati vlasništvo nad nepodijeljenom ostavinom preminulog bračnog druga, osim u slučaju da izravni nasljednici zatraže podjelu ostavine ili je takvo što propisano uvjetima oporuke koju je ostavio preminuli bračni drug. Međutim, ako udovica odnosno udovac ne posjeduje neku drugu nekretninu prikladnu da se upotrebljava kao obiteljski dom, nadživjeli bračni drug ima pravo zadržati vlasništvo nad zajedničkim domom bračnih drugova i svom zajedničkom nepodijeljenom pokretnom imovinom za kućanstvo.

6 Koje je tijelo nadležno za odlučivanje u predmetu koji se odnosi na bračnoimovinski režim?

Nadležna tijela u Finskoj ne pokreću postupke povezane s bračnom stečevinom na vlastitu inicijativu. Ako bračni drugovi ne uspiju postići dogovor o podjeli, okružni će sud (*käräjäoikeus*) na zahtjev dodijeliti izvršitelja koji će provesti podjelu bračne stečevine.

7 Koji su učinci bračnoimovinskog režima na pravne odnose između bračnog druga i treće osobe?

Sklapanjem braka u pravilu se ne ograničava pravo bračnog druga da sklapa ugovore, ali oba bračna druga za vrijeme trajanja braka imaju pravo donositi odluke o vlastitoj imovini bez suglasnosti drugog bračnog druga.

Osim toga, bračni drug u skladu sa zakonom nije izravno odgovoran za dug drugog bračnog druga. Međutim, bračni drugovi snose zajedničku odgovornost za dug jednog od bračnih drugova koji je nastao zbog uzdržavanja obitelji i plaćanja najamnine za zajednički stan bračnih drugova. Bračni drugovi samo zajedno mogu raskinuti ugovor o najmu zajedničkog stana, čak i ako ga je potpisao samo jedan od bračnih drugova.

Prava vjerovnika zaštićena su Zakonom o braku, na temelju kojeg se bračni drug ne može odreći svojih prava povezanih s podjelom bračne stečevine na način koji je obvezujući za vjerovnike. Ako je pri podjeli bračne stečevine bračni drug drugom bračnom drugu ili njegovim nasljednicima predao imovinu čija vrijednost znatno premašuje vrijednost imovine koju je trebao predati, podjela se može ponoviti, a iznos uplatiti u stečajnu masu.

8 Kratak opis postupka podjele bračne stečevine u državi članici, uključujući raspodjelu, distribuciju i likvidaciju.

Nadležna tijela u Finskoj ne pokreću postupke povezane s bračnom stečevinom na vlastitu inicijativu. Ako je postupak razvoda u tijeku ili je brak prestao, podjela bračne stečevine mora se provesti ako to zatraži bračni drug ili nasljednik preminulog bračnog druga. Ako nijedan od bračnih drugova na temelju prava koje se stječe sklapanjem braka nema pravo na imovinu drugog bračnog druga, umjesto podjele imovine bračnih drugova mora se provesti njezino odvajanje.

Pri podjeli bračne stečevine u slučaju razvoda glavno je pravilo da se sva imovina dijeli na jednake dijelove, osim ako su bračni drugovi sklopili sporazum o bračnoj stečevini. Podjelu bračne stečevine moguće je i prilagoditi ako bi njezina provedba dovela do nerazboritih rezultata. Zajednička imovina bračnih drugova mora se podijeliti i na zahtjev, u slučaju podjele ili odvajanja imovine.

Ako brak prestane zbog smrti jednog od bračnih drugova koji je iza sebe ostavio izravne nasljednike (djecu ili njihove potomke), udovica odnosno udovac preminule osobe i njezini nasljednici mogu zatražiti podjelu bračne stečevine. U toj podjeli glavno je pravilo da se sva imovina dijeli na jednake dijelove.

Jednu polovinu imovine dobiva nadživjeli bračni drug, a druga se dijeli među nasljednicima. S druge strane, ako nadživjeli bračni drug posjeduje više imovine od preminulog bračnog druga, uvijek ima pravo zadržati svu svoju imovinu. Ako brak prestane zbog smrti bračnog druga, ali preminuli bračni drug iza sebe nije ostavio izravne nasljednike, nadživjeli bračni drug nasljeđuje svu imovinu preminulog bračnog druga, osim ako je preminuli bračni drug u svojoj oporuci odredio drukčije. Opće je pravilo da se tek nakon smrti obaju bračnih drugova imovina koja ostane nakon smrti nadživjelog bračnog druga mora na jednake dijelove podijeliti među nasljednicima obaju bračnih drugova.

Stranke mogu podjelu provesti same, na temelju zajedničkog dogovora (podjela putem dogovora). Ako stranke ne uspiju postići dogovor, podjelu provodi izvršitelj kojeg na zahtjev jednog od bračnih drugova dodjeljuje sud (podjela s pomoću sudskog izvršitelja).

U slučaju kad se podjela provodi na temelju dogovora, mora se sastaviti pisani sporazum koji mora sadržavati datum i potpis. Osim toga, moraju ga potvrditi dvije nezainteresirane strane. Ako podjelu provodi izvršitelj, ona se mora sastaviti u obliku isprave koju potpisuje izvršitelj.

Isprava se može podnijeti lokalnom matičnom uredu za potrebe upisa (od početka 2020. Agenciji za digitalne usluge i usluge povezane s podacima o stanovništvu). Upisom isprave o podjeli oba se bračna druga štiti od naplate tražbina vjerovnika drugog bračnog druga; ta isprava ne utječe na valjanost podjele imovine između stranaka na neki drugi način.

9 Koji je postupak registracije nepokretne imovine i koji su dokumenti ili informacije potrebni?

Vlasništvo nad imovinom može se upisati podnošenjem zahtjeva za upis vlasništva. Vlasništvo se upisuje u registar javnih isprava i založnih prava. Nakon što se vlasništvo nad imovinom upiše novi se vlasnik navodi na potvrdi o vlasništvu.

Ako se vlasništvo nad imovinom promijeni zbog podjele ili odvajanja, izvornik sporazuma o podjeli ili odvajanju te imovine, obrazloženje podjele imovine (npr. obavijest okružnog suda u kojoj se navodi da je pred njim pokrenut postupak razvoda braka) i bilo kakva potvrda o plaćenom porezu na promet nekretnina moraju se poslati Nacionalnoj geodetskoj upravi Finske (*Maanmittauslaitos*) u svrhu podnošenja zahtjeva za upis vlasništva.

Razdoblje za upis vlasništva nad imovinom koja se dijeli zbog prestanka braka započinje stupanjem na snagu te podjele. Rok za upis vlasništva jest šest mjeseci.

Posljednji put ažurirano: 10/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.